

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

Priština, dana 17 jula 2019.godine

G. Fatmir Matoshi, Ministar
Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja
Palata pravde
10000 Priština

ZAHTEV ZA PRIVREMENU MERU
u vezi
PITANJA FUNKCIONISANJA HIDROELEKTRANA
U ZEMLJI I UTICAJ NA ŽIVOTNU SREDINU

Slučajevi
Ex officio 365/2018
Institucija Ombudsmena
i
Žalba br. 82/2019
Dobrivoje Stevanović i 1200 drugih
protiv
Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja

Poštovani g. Matoshi,

Ombudsman na osnovu člana 16, Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu, pokrenuo je po službenoj dužnosti (*Ex officio*) istragu o funkcionisanju hidroelektrana u Dečane, kao i istragu na osnovu žalbe g. Dobrivoje Stevanović i 1200 drugih, koja se odnosi na hidroelektrane u Štrpcu. Istraživanja se odnose na zakonitost funkcionisanja hidroelektrana u Dečane i Štrpcu, kao i na njihov uticaj na životnu sredinu.

Na osnovu navoda podnosilaca žalbe i ostalih informacija kojima raspolaže Ombudsman, pitanje funkcionisanja gore pomenutih hidroelektrana prati se sa mnogim nejasnoćama, bilo u smislu nedostatka transparentnosti odgovornih institucija za zakonitost funkcionisanja, bilo smislu nedostataka koji se odnose na proces učešća javnosti u odlučivanju.

Dok se u javnosti odvija široka i sveobuhvatna rasprava o ovom pitanju, nadležne institucije nikada nisu bile dovoljno jasne u pogledu zakonitosti funkcionisanja hidroelektrana, a njihovi postupci su i dalje ostali bleđi u smislu rešavanja pitanja, ali reakcije i nezadovoljstva građana i civilnog društva su u porastu. Svi dosadašnji naponi organa da adresiraju problem i nezadovoljstvo građana pokazali su se kao neefikasno sredstvo za rešavanje problema.

Primećujući da se u konkretnom slučaju radi o uticaju na životnu sredinu i vodu, na osnovu Zakona br. 04/L-147 o vodama Kosova, čija je svrha zaštita vodnih izvora od zagađenja, prevelikog korišćenja i zloupotrebe, koji doslovce određuje da je Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja odgovorno za sprovođenje zakona i pod-zakonskih akata iz oblasti vodnih resursa, uključujući i druge zakone iz oblasti životne sredine, Ombudsman ocenjuje da je ministarstvo nadležni organ koji treba da daje jasna objašnjenja u vezi ovog pitanja.

Ombudsman na osnovu člana 8, stav 5 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu¹, imajući u vidu da situacija može da ima nepopravljive posledice za životnu sredinu, preporučuje Ministarstvu životne sredine i prostornog planiranja da obustavi aktivnosti hidroelektrana u Dečanima i Štrpcu, do datog objašnjenja o zakonitosti funkcionisanja dotičnih hidroelektrana, kao i objašnjenja o nadležnostima među nadležnim organima.

Ombudsman je došao do ove preporuke nakon što je dugo vremena pratio situaciju i nakon što je procenio da je suštinski kriterijum za preporučivanje takve obustave u ovom slučaju jasno ispunjen. Uzrok preporuke za obustavu aktivnosti navedenih hidroelektrana je jasan uticaj degradacije životne sredine i voda zemlje na pravo na sigurnu i zdravu životnu sredinu, koje je garantovano članom 52. Ustava Republike Kosovo [*Odgovornost za životnu sredinu*], i međunarodnim instrumentima koji su direktno primenjivi u Republici Kosovo.

Privremena mera će trajati do procene Ombudsmana za prijem dovoljnih objašnjenja od strane MŽSPP i drugih relevantnih organa u vezi sa zakonitošću funkcionisanja navedenih hidroelektrana, kao i objašnjenja nadležnosti između odgovornih organa.

U skladu sa članom 132. stav 3 Ustava Republike Kosovo, i na članu 18 stavovi 18.4, i 18.6 i 25 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu, molim Vas da mi odgovor dostavite u razumnom vremenskom roku, a najkasnije **do 17. avgusta 2019. godine.**

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman

¹ Zakon br. 05/L-019 o Ombudsmanu, Član 18, stav 5: “*Ako tokom istrage, Ombudsman konstatuje da izvršenje neke upravne odluke može imati nepopravljive posledice za fizičko ili pravno lice, može dati svoju preporuku da nadležni autoritet obustavi izvršenje navedene odluke do okončanja istrage u vezi tog pitanja od strane Ombudsmana*”.

- CC: G. Kadri Veseli, predsednik
Skupština Kosovo
- CC: G. Ramush Haradinaj, premijer
Kancelarija premijera
- CC: G. Valdrin Lluka, Ministar
Ministarstvo ekonomskog razvoja
- CC: G. Muharrem Nitaj, predsednik
Komisija za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, životnu sredinu i prostorno planiranje
- CC: Gđa. Duda Balje, predsednica
Komisija za ljudska prava, ravnopravnost polova, nestala lica i peticije
- CC: G. Arsim Janova, v.d. predsedavajući borda,
Bord Regulatornog ureda za energiju (RUE)
- CC: G. Bashkim Ramosaj, predsednik
Opština Dečane
- CC: G. Bratislav Nikolic, predsednik
Opština Štrpce